

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2022/2023

**STAV ODSTRÁNENIA NEDOSTATKOV
ZISTENÝCH PRI INŠPEKCIÁCH V ŠKOLÁCH
PRE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI
VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI
V ŠKOLSKOM ROKU 2022/2023**

SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

Stav odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školskom roku 2022/2023

SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

Mgr. Eva Polgáryová, PhD.
Ing. Adriana Vykydalová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

© Štátna školská inšpekcia, Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Cieľom následných inšpekcií bola kontrola splnenia opatrení uplatnených k nedostatkom identifikovaným pri predchádzajúcich inšpekciách.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Na zistenie stavu odstránených nedostatkov sa vykonalo 12 následných inšpekcií (NI) v špeciálnych základných školách v 6 krajoch Slovenskej republiky (okrem Prešovského a Košického kraja) (Tabuľka 1). Z celkového počtu vykonaných NI sa 11 uskutočnilo po tematickej inšpekcii a 1 po NI.

TABUĽKA 1 Základné údaje o kontrolovaných školách

Počet kontrolovaných škôl		12
Vyučovací jazyk škôl	slovenský	9
	slovenský – maďarský	2
	maďarský	1
Zriaďovateľ	štátne školy	12
Sídlo	mesto	12

2 HLAVNÉ ZISTENIA

Podľa závažnosti zistených nedostatkov Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) uplatnila voči kontrolovaným subjektom celkom 98 opatrení na odstránenie nedostatkov. Riaditelia škôl z 39 odporúčaní 60,0 % akceptovali, prijali 55 opatrení, ktoré splnili na 77,6 %. Štátna školská inšpekcia uložila 4 opatrenia, z ktorých splnili všetky (Tabuľka 2).

TABUĽKA 2 Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení

Spolu	98					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany hodnoteného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	39		55		4	
z toho	akceptované		splnené		splnené	
	21	60,0 %	38	77,6 %	4	100 %
	neaktuálne ¹		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0,0 %	2	3,6 %	0	0 %
	nedá sa hodnotiť ²		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
	4	10,3 %	4	7,3 %	0	0 %

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Uplatnené **odporúčania** na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

školského vzdelávacieho programu

- ✓ nezpracovanie osobitostí výchovy a vzdelávania žiakov z marginalizovanej rómskej komunity

¹ Neaktuálne – posudzuje sa v súvislosti so zmenou všeobecne záväzných právnych predpisov

² Nedá sa hodnotiť – posudzuje sa v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v hodnotenom subjekte

riadenia školy

- ✓ nesplnenie podmienok pri vydávaní rozhodnutia o prijatí žiaka s preukázateľným mentálnym postihnutím (*vydanie rozhodnutia pred komplexným diagnostickým vyšetrením v zariadení poradenstva a prevencie a prerokovaním v pedagogickej rade*)
- ✓ nezabezpečenie rediagnostických psychologických vyšetrení žiakov po 1. roku plnenia povinnej školskej dochádzky a podľa odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie
- ✓ nekomplexné vedenie triednej dokumentácie a ďalšej dokumentácie žiakov školy (*neuveďenie vzdelávacích variantov v triednych výkazoch; absencia dátumov v Návrhu na vzdelávanie žiaka, absencia Záznamu o prehodnotení návrhu na zmenu formy vzdelávania, IVP*) neprijímanie opatrení k zisteným nedostatkom, nerealizovanie následnej kontroly

zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania žiakov

- ✓ neakceptovanie odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie zaradiť predmet rozvíjanie komunikačných zručností pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
- ✓ nevytvorenie vhodných priestorových podmienok na predprofesionálnu prípravu žiakov
- ✓ nevypracovanie plánu činnosti výchovného poradcu, koordinátora prevencie drogových závislostí a sociálno-patologických javov, nezaradenie aktivít vyplývajúcich z priebežných zistení, skúseností, poznatkov a potrieb žiakov
- ✓ nezaradenie aktivít v činnosti výchovného poradcu zameraných na práva dieťaťa, rozpoznanie profesijnej orientácie žiakov, formovanie a rozvoj pozitívnych vzťahov medzi žiakmi v triede

Uplatnené **opatrenia** prijaté kontrolovanými subjektmi a **opatrenia uložené ŠŠI** sa týkali:

školského vzdelávacieho programu

- ✓ neprerokovanie školského vzdelávacieho programu v rade školy pred jeho vydaním
- ✓ nespracovanie poznámok k učebným plánom na konkrétne podmienky školy
- ✓ nepoužitie disponibilných hodín na predmety špeciálnopedagogickej podpory v rámci týždenného počtu hodín

riadenia školy

- ✓ nedodržanie náležitostí pri prijímaní žiakov do špeciálnych základných škôl (bez písomných žiadostí zákonných zástupcov, informovaných súhlasov zákonných zástupcov, diagnostických správ zo zariadení poradenstva a prevencie)
- ✓ nepoučenie zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania dieťaťa pred jeho prijatím do špeciálnej základnej školy
- ✓ nevydanie rozhodnutí o oslobodení žiakov od povinnosti dochádzať do školy
- ✓ nesplnenie podmienok pri vydávaní rozhodnutia o oslobodení žiakov od povinností dochádzať do školy (absencia žiadostí zákonných zástupcov)
- ✓ nevydanie rozhodnutí o oslobodení žiakov od vzdelávania sa v jednotlivých vyučovacích predmetoch alebo ich častí
- ✓ nesplnenie podmienky získania profesijných kompetencií potrebných na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca
- ✓ nezabezpečenie splnenia kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti pedagogického zamestnanca
- ✓ vydanie ročného plánu profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov bez súhlasu zástupcov zamestnancov a bez schválenia zriaďovateľom

- ✓ nevedenie triednej dokumentácie (triednych kníh a triednych výkazov) v triedach s vyučovacím jazykom maďarským dvojjazyčne
- ✓ nevypracovanie školského poriadku v súlade s príslušnými ustanoveniami školského zákona

zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania žiakov

- ✓ nedodržanie vyučovacieho jazyka pri zaraďovaní žiakov s viacnásobným postihnutím do tried (zaradenie žiakov s vyučovacím jazykom maďarským do triedy s vyučovacím jazykom slovenským a naopak)
- ✓ nedodržanie počtu vyučovacích hodín v jednom slede (žiaci 3. a 4. ročníka mali matematiku zaradenú na 6. vyučovaciu hodinu)
- ✓ nevytvorenie IVP žiakom s povoleným individuálnym vzdelávaním
- ✓ nedodržanie zákonom stanoveného najvyššieho počtu žiakov v triede, v oddelení ŠKD, skupine pri vyučovaní predmetov pracovné vyučovanie, telesná a športová výchova
- ✓ nezriadenie záujmových útvarov v škole

3 ZÁVERY

Riaditelia kontrolovaných subjektov **akceptovali 60,0 % uložených odporúčaní**, čo prispelo k skvalitneniu v oblasti riadenia školy i k zlepšeniu podmienok výchovy a vzdelávania. Kontrola IVP viedla k tomu, že pedagogickí zamestnanci prispeli k dôslednejšiemu spracovaniu obsahu vzdelávania, čo malo pozitívny dosah na žiakov. Realizovanie rediagnostických psychologických vyšetrení vytvorilo predpoklady na adekvátnu formu ďalšieho vzdelávania žiakov v systéme špeciálneho školstva. Úpravou priestorových podmienok došlo k zabezpečeniu realizácie predprofesionálnej prípravy žiakov v rozsahu stanovenom v ŠkVP. Zapracovaním osobitostí výchovy a vzdelávania žiakov z MRK do ŠkVP škola deklarovala vytvorenie optimálnych podmienok, ktoré žiakom umožnili zvládnuť podmienky vzdelávania.

Neakceptovanie 40,0 % uložených odporúčaní malo vplyv na pretrvávajúce nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie a dokumentácie žiakov (formálnosť kontrolnej činnosti, nedostatky v pedagogickej dokumentácii sa prejavili v neúplnosti vyplnenia, chýbajúca analýza a zovšeobecňovanie zistení bez prijímania účinných opatrení). Odporúčanie týkajúce sa *Záznamu o prehodnotení návrhu na zmenu formy vzdelávania* sa nedalo hodnotiť z dôvodu neprijatia žiakov, ktorí by sa vzdelávali formou začlenená v základných školách.

Akceptovanie 77,6 % prijatých opatrení zo strany kontrolovaných subjektov a **uložených opatrení ŠŠI** viedlo k uplatneniu a dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych a rezortných predpisov pri prijímaní žiakov do ŠZŠ i podmienok výchovno-vzdelávacieho procesu. Poučením zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa škola zosúladiť prijímanie žiakov do špeciálnej základnej školy s platným právnym predpisom. Zaraďovanie a vzdelávanie žiakov do tried podľa vyučovacieho jazyka umožnilo napĺňanie ich práva na vzdelávanie v štátnom alebo materinskom jazyku. Realizovaním komplexných rediagnostických vyšetrení žiakov v inom ako pôvodnom zariadení výchovného poradenstva a prevencie sa potvrdilo opodstatnenie ich výchovy a vzdelávania v škole pre žiakom s mentálnym postihnutím. Dodržanie maximálneho počtu žiakov v školskom klube detí viedlo k zaisteniu ich bezpečnosti a ochrany zdravia. Prerokovanie školského poriadku na rokovaní pedagogickej rady a rady školy vytvorilo možnosti k vyjadreniu sa pedagogických zamestnancov a ostatných členov rady školy k jeho obsahu. **Neakceptovanie 22,4 % uložených opatrení** bolo dôsledkom málo efektívnej kontrolnej činnosti, absencie prijímania opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a následnej kontroly. Vydanie rozhodnutia o prijatí žiakov do špeciálnej základnej školy bez žiadosti zákonného zástupcu a komplexnej diagnostiky v zariadeniach poradenstva a prevencie, ako aj o povolení individuálneho vzdelávania pred doručením vyjadrenia všeobecného lekára viedlo ojedinele k pretrvávaniu nedostatkov vo výkone štátnej správy v prvom stupni s dosahom na neplnenie podmienok prijímania žiakov do školy.

Nezabezpečenie pedagogických zamestnancov spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti učiteľa viedlo k zníženiu odbornosti vyučovania. Prekročenie maximálneho počtu žiakov na hodinách pracovného vyučovania, nezaistilo dodržiavanie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov. Nezriadenie záujmových útvarov nepodporovalo rozvíjanie záujmov, schopností, zručností žiakov v mimovyučovacom čase.

4 ODPORÚČANIA A PODNETY

4.1 Odporúčania na úrovni na úrovni škôl

- ✓ prijímať žiakov do špeciálnych základných škôl na základe komplexnej diagnostiky a s preukázateľným potvrdením o zdravotnom znevýhodnení odbornými zamestnancami zariadení poradenstva a prevencie
- ✓ zabezpečiť včasnú realizáciu rediagnostických psychologických vyšetrení žiakov po absolvovaní prvého roku povinnej školskej dochádzky a kontrolných psychologických vyšetrení žiakov v inom poradenskom zariadení, ako bola realizovaná prvotná diagnostika
- ✓ klásť dôraz na efektívnu a účinnú kontrolnú činnosť bez znakov formálnosti v jej výkone, prijímať opatrenia vedúce k odstráneniu zistených nedostatkov a zabezpečiť ich následnú kontrolu s cieľom skvalitňovať oblasť pedagogického riadenia a výchovno-vzdelávacieho procesu
- ✓ analyzovať a zovšeobecňovať zistenia z kontrolnej činnosti na zasadnutiach pedagogickej rady s cieľom odstraňovať nedostatky a skvalitňovať vedenie pedagogickej dokumentácie a dokumentácie žiakov
- ✓ dodržiavať maximálny počet žiakov v triedach
- ✓ zvyšovať odbornosť vyučovania prijímaním pedagogických zamestnancov spĺňajúcich požadované kvalifikačné predpoklady
- ✓ venovať náležitú pozornosť spracovaniu učebného plánu a vlastných poznámok k nemu s akcentom na zosúladenie s internými dokumentmi a organizáciou školy
- ✓ zamerať pozornosť na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov postupujúcich podľa individuálneho vzdelávacieho programu a prijímať opatrenia zlepšujúce ich výsledky vo vzdelávacom prostredí

4.2 Odporúčania pre zriaďovateľov

- ✓ poskytovať odborné metodické a poradenské konzultácie pre riaditeľov škôl s dôrazom na novelizáciu právnych predpisov

4.3 Odporúčania na úrovni systému

- ✓ upraviť v zmysle novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov *Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie*
  - Čl. 4 bod 3 až 5 v zmysle novely školského zákona § 55 ods. 7
  - Čl. 4 bod 14 v zmysle novely školského zákona § 55 ods. 12 písm. a), b), c)
  - Čl. 4 bod 15 v zmysle novely školského zákona § 55 ods. 12 písm. d)

Tabuľky

TABUĽKA 1 Základné údaje o kontrolovaných školách	3
TABUĽKA 2 Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení.....	3